

פרוקול מס' 29

מישיבת ועדת הפנים

שהתקיימה ביום כ' באדר תשי"ב - 24.3.1952

משתתפים:

- י. ספיר - היו"ר
- א. אלטמן
- ע. אסף
- י. בן-צבי
- א. כהן
- ד. הכהן

מוזמנים:

- ה' אוסטרוכסקי
- ה' בורשטיין - מזכיר חבר המועצות
- ה' ברמן - יו"ר חבר המועצות
- ה' נוי - ראש עיריית עכו
- ה' קוגל
- ה' רשיש - ראש מועצת פ"ת
- מר זילביגר - משרד המשפטים
- מר רוטנברג - משרד הפנים
- מר כהנא - משרד הדתות

סדר-היום:

1. חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 2) תשי"ב - 1952.
2. חוק תקציבי השרותים הדתיים היהודיים, תשי"ב - 1952.

היו"ר י. ספיר:

אני מתכבד לפתוח את הישיבה.

אנו הזמנו את באי-כוח הרשויות המקומיות להשתתף בישיבה זו על מנת להשמיע בפני חברי הועדה את הערותיהם לגבי הצעת החוק לתיקון פקודת העיריות. כוונתנו בעיקר לסעיפים הדניים בענין השומה והארנונות, אם בהזדמנות זו - אולי בסיום הדיון על ענין השומה - תרצו להעיר גם ביחס לסעיפים אחרים בחוק, נשמח לשמוע.

מר ברמן:

בסעיף 101 לא ברור לנו מדוע הוסיפו את הפיסקה "למעט קרקע שהמכנה שעליה לא היה תפוס מעולם, או כחלקו". לדעתנו, ההגדרה של "בנין" תהיה ברורה גם בלי החוספת הנ"ל.

יש לנו שאלה עקרונית מאד לעצם המושג של קרקע תפוסה ולהגדרה. אנו חוששים כי זהו תיקון למושג שהיה בתקופת המנדט. איננו רואים צורך במושג זה של קרקע תפוסה וההגדרה זו, בפרט לאחר שיטנה חוספת הקובעת, כי הסווי לצורך מס לגבי קרקע תפוסה הוא דמי השכירות שמקבלים, או שאפשר לקבל מהקרקע.

ועדת הפנים
24.3.52

ברצוני להפנות את תשומת לב חברי הועדה, כי הניסוח לגבי אדמה חקלאית הוא מעורפל למדי ועלול להביא לפירושים שונים.

היו"ר י. ספור:
הצעת החוק קובעת שאם כחוק מרכז העיר ישנו שטח שאינו עולה על חמישה דונם, והוא מעוכד כחור אדמה חקלאית - ועדת השומה אינה רשאית לראות זאת אלא כאדמה חקלאית. לעומת זאת, אם השטח עולה על חמישה דונם, ועדת השומה יכולה לסלול ממנו את הזכות של אדמה חקלאית, אם המדובר הוא על אזור בהתפתחותו.

מר ברמן: לדעתי, הניסוח נותן מקום לפירושים שונים.

בהגדרת המושג "מחזיק", נאמר: "למעט דו"ר משנה". נדמה לי כי לגבי המציאות שלנו, אין זה צודק למעט אדם הגר בבית מלון או בפנסיון בלי הגדרת זמן.

ביחס לסעיף 102, מתעוררות כמה שאלות יסוד. בכמה רשויות מקומיות הכנסנו את הנוהג שאדם בעל מגרש אחד משלם ארנונה בשעור אחוז אחד מהשווי לצורך מס, אדם בעל שני מגרשים, משלם 2% מהשווי לצורך מס של שני המגרשים; אדם שיש לו למעלה מ-2 מגרשים, משלם 3% מהשווי לצורך מס של כל המגרשים. בשיטה זו ישנה התקדמות הן ביחס להיקף הבעלות והן ביחס לגודל הרכוש; חוששני שהניסוח של סעיף זה אינו נותן יסוד חוקי לשיטה זו.

ד"ר קוגל: לדעתי, יש להכניס דירוג גם לגבי המס על מגרשים פנויים. אדם שיש לו מגרש פנוי אחד, ישלם אחוז מסויים; אדם שיש לו למעלה ממגרש פנוי אחד, ישלם מס בדרגה גבוהה יותר. לגבי מגרש אחד, הכוונה היא לאדם הכונה עבורו או עבור בני משפחתו. המצב הנוכחי הוא כזה שהבניה היא מוגבלת, יש להתחשב במציאות זו. אם לאדם יש יותר ממגרש אחד, אין הם מיועדים לבניה, כי אם למכירה, ואז צודקת השיטה הקובעת שיש לגבות ממנו מס באחוז גבוה יותר.

מר ברמן:
היו"ר י. ספור:
כוונה המציעים אומרת שהסעיף הזה יהיה מנוסח באופן כזה שיהיה ברור - ולא תהיה אפשרות לערער על כך בסני בית דין עליון - שתהיה רשות בידי הרשות המקומית להשיל על אדם שכל רכושו מגרש אחד, מס מינימלי בגובה מסויים, ואדם שיש לו יותר ממגרש אחד או שנים, מס יותר גבוה.

מר ברמן:
יש בינינו הסבורים שהיה רצוי כי סעיף 102 יהיה מנוסח: "...שעורו הארנונות יהיו שונים...". ולא "שיעורו הארנונות יכולים להיות שונים...".

לגבי סעיף 104, לאחר שמובטחת זכותו של האזרח להופיע בפני בית המשפט גם לאחר הדיון בועדת העררים, לדעתנו צריכה ועדת העררים להיות מורכבת מ-3 אנשים שאחד מהם אינו חבר העירייה או המועצה, ואין צורך להכניס פה את משגד הפנים לא לצורך מינוי חבר ולא לצורך מינוי יושב ראש.

בקשר לסעיף 111(ג) אני חושש מאד מפני ניסוח האומר כי "ועדת השומה תהיה משיבה בערעור". הניסוח הזה יכול להביא לידי פרקטיקה קשה מאד. צריך להיות פקיד מוסמך מטעם ועדת השומה.

בסעיף 117 חסרה הארנונה הכללית.

ברצוני להוסיף עוד שתי הערות: ראשונה, צריך מאד אילו הכנסת היתה מקבלת עד ה-1 באפריל את ההחלטה בענין התוספת למס-הכנסה. אנו רוצים לקוות שהיא תיקבע לפחות עד 10%, אולם חלק מאתנו מחשיב מאד שהכנסת החליט עוד לפני

ה-1 לאפריל עלהחלק זה של המסים, כי ידוע לכם מה הוא המצב הכספי
טאנו נתונים בו. לפי שיטת המסים הנהוגה, קשה מאד לספק את הסירותים
הדרושים, ואף קשה מאד להגדיל את אפשרויות ההכנסה.

גונבה אלינו הידיעה כי ישנן דעות
בכנסת בעד ביטול מס העסקים כולל, או בעד מס עסקים בשעור שלא יעלה
על מה שהיה עד כה. אני רוצה להגיד על דעת כל חברי הנהלת חבר
המועצות המקומיות: אנו מבקשים את עזרת ועדת הפנים לא לקבל את
הרעיון הזה. אנו מחטיבים מאד את התוספת למס-הכנסה, אך ברור לנו
כי חוץ מ-3 הערים הגדולות, התוספת למס-הכנסה לא תהווה מקור רציני
של הכנסה, כך שביטול מס העסקים עלול לגרום תקלות רציניות באפשרויות
של איזון מינימלי של התקציב. נראה לנו כצורך להשאיר לכל רשות מקומית
אפשרות לקבוע, באיסור כללי של משרד הפנים, את גובה מס העסקים, או
במידה שברצונכם להמליץ על מס עסקים, הוא צריך להיות פי 4-5 מאשר
הוא קיים היום.

מר אוסטרובסקי:
בקשר למגרשי בניין, לא רק בעיריות
אלא גם במועצות מקומיות היה נהוג
שיש הכדל בין מי שיש לו מגרש אחד לבין מי שיש לו יותר ממגרש
אחד. צריך שהעיריה תוכל להחליט על גודל המס עבור מגרשים פנויים
נוספים.

אשר לתוספת למס-הכנסה, אנו גומדים
על כך שהיא חייבת עד 10%, ולא עד 7 1/2%. אמו מציעים לחפש דרך
אשר תאפשר שהרשות המקומית תוכל לקבל את התוספת למס-הכנסה של
התושבים הגרים באזור שיפוטה, אף אם הם עובדים במקום אחר.

אנו מבקשים לא לכטל את מס העסקים.
אנו רוצים לראות מה תיחן לנו התוספת למס הכנסה, צוץ אחר כך נוכל
לדון על כך.

ד"ר קוגל:
אני מבקש לחקן את הנוסח בסעיף 113
בקשר להערכת הנכסים מדי שנה בשנה.
אני חושב כי גם לשם חיטכון בהוצאות היה רצוי לקבוע שהעיריה לא
תצטרך בכל שנה להעריך את הנכסים לצורך מס.

היו"ר י. ספיר:
מבנה החוק הזה קובע, כי שומה
שנערכה ע"י מקום מסויים, תוקפה
קיים ועומד עד שחחד מהצדדים מבקש לפרער.

ד"ר קוגל:
אני מציע להכניס סעיף מיוחד בהצעת
תיקון החוק, אשר יגדיר את המס לגבי
רכוש ממסלתי. ישנן עיריות אשר רוב הרכוש בהן הוא נכוש ממסלתי. אנו
עדים לכך שהרשויות המקומיות הללו ניזוקות מאד והכנסותיהן קטנות
ע"כ שחלק לא קטן מהרכוש הזה ממסלתי, כי הממשלה פטורה מתשלום מסים.

היו"ר י. ספיר:
החוק הזה קובע את הזכות של הרשות
המקומית להמיל מסים על כל רכוש.
שחרור נכסי המדינה מטשלום מסים אינו נובע מתוך החוק הזה, אלא מתוך
חוק אחר. אין אפשרות לקבוע תיקון בחוק זה, אשר יעמוד בסתירה לחוק
אחר.

מר נוי:
הממשלה אקבלת סכר דירה מנכסי המדינה,
אך אינה משלמת לנו מס רכוש. לדעתה,
צריך לשנות את החוק ולומר כי בנינים המושכרים ע"י הממשלה חייבים
במס רכוש.

היו"ר י. ספיר:
לפי החוק הזה רשאית כל רשות מקומית
להטיל מסים גם על נכסי המדינה.
השחרור נובע מחוק אחר. מה שצריך לעשות הוא, לקבוע תיקון החוק שהוא
המבטל את השחרור שיש לאוצר לגבי נכסים מסויימים.

ד"ר קוגל:

שתי הערות בקשר לסעיפים 103 ו-106.
סעיף 103 דן על הפחתת ארנונות או
וויתור עליהן. דעתנו היא שכל מועצה מקומית ושאינה להפחית או לוותר
על תשלום מסים, אך הדבר אינו צריך להיות מובא לאישורו של שר הפנים.

בקשר לסעיף 106, (ב)(2), לדעתנו יש
להכניס סעיף חיובי האומר, כי חובה על כל אדם להודיע על עזיבת מקומו.

מר רוטנברג: בחוק המקורי ישנו סעיף כזה.

מר נוי:

בקשר לסעיף 101 אנו נתקלים בקשיים
רבים בעת גביית המסים מנכסים השייכים
לאפוטרופוס על נכסי נפקדים; הם אינם משלמים מס רכוש עבור קרקעות ל
בלתי תפוסות. הייתי מבקש לקבוע בחוק סעיף המחייב אותם לשלם את המס.

היו"ר י. ספיר:

החוק הזה נותן רשות להטיל מסים על
כל נכס מבלי להתחשב בכעלות. השחרור
מהמסים - במידה שישנו - נובע מחוק אחר. אי-אפשר לכלול בחוק זה
יותר מאשר הוא כולל, כי הוא כולל הכל. הצעת מר נוי אינה שייכת לחוק
זה, כי אם לחוק אחר.

מר ברמן:

אני כשלעצמי חולק על הטיעון הקובע
שגובה המסים לגבי אדמה חקלאית צריך
להיות בהתאם למקום שהאדמה נמצאת. אני מציע לקבוע את גובה המס לגבי
אדמה חקלאית בהתחשב עם השימוש החקלאי של השטח.

היו"ר י. ספיר:

סעיף 102 (ב) עונה על כך. הוא אומר:
"שיעורי הארנונות יכולים להיות
שוניים לגבי סוגים שונים של נכסים או חלקים שונים של אזור העירייה,
ומודרגים לפי שימושם או ניצולם של הנכסים".

מר ברמן:

צריך לציין זאת באופן מפורט לגבי
אדמה חקלאית, על מנת שיהיה ברור
כי הכוונה היא לעודד ולא להכביד.

מר רוטנברג:

האם אינך חושב שיש הצדקה לדירוג
בקשר למקום? הובלת הפרו של פרדס
הנמצא ליד כביש, זולה יותר משל פרדס הרחוק מכביש.

דוד הכהן:

האם אינכם חושבים שצריך להטיל
ענשים כספיים או עונש מאסר על
כל מי שאינו מודיע לעירייה על השינוי בתפיסת הנכס?

היו"ר י. ספיר:

היו"ר י. ספיר:

ברצוני לשאול: מה הוא המושג מבחינת
ההיקף של הארנונה הכללית לאור
השינוי בשומה; האם אתם מעריכים כי כחוצאה מהשינוי הזה בלבד, ללא
העלאה אבסולוטית של המסים, יש כבר כדי להעלות את הסכום הכולל
של הכנסות הרשויות המקומיות מהדירות?

מר רשיש:

השינויים האלה אינם עלולים לסגות
בהרבה את מצבן הכספי של הרשויות
המקומיות.

מר ברמן:

אני מצטרף לדעת קודמי, אך מוסיף
כי לדעתי יש בכך שינוי סוציאלי

יכולי המצדיק את הדבר.

היו"ר י. ספיר:

החוק הזה קובע שינוי אחד יסודי לעומת מה שהיה קיימ עד עתה - הוא מפריד בהערכת הסומה בין המסים המוטלים על הרכוש לבין המסים המוטלים על הדיור. ע"כ נשמרת אפשרות לעשות הסוואה מסוימת בהערכת הדיור לגבי מסי המחזיקים, בלי להתחשב לגמרי עם שכר הדיור ומבלי להספיע על ידו כך באופן ישיר על התשלומים של בעלת הבית, באופן כזה שבעל הרכוש ישלם לפי הכנסתו האקסואלית והדיור ישלם לפי הערכה נומינלית של הדיור.

לגבי מסי המחזיקים קיימות שתי אפשרויות: אפשרות אחת, שועדת הסומה תקבע לכל דירה או לכל חדר בדירה ציון מסויים לפי הסוג, האיזור, המקום, הטיב וכו'; והרשות המקומית תסיל מס מסויים על אותו ציון. האפשרות השניה הקיימת היא, שכמורר לקביעת מקומה של הדירה או החדר בתוך סולם התשלומים בעירייה, ייקבע לא סולם אלא נקודות או סכום כסף; ועדה הסומה תקבע לכל דירה, או לכל חדר, בין על בסיס של איזורים ובין על פי שיטה אחרת, מספר נקודות או סכום כסף. בסופו של דבר יהיה לכל דירה, נוסף לציון האיזור והסוג, גם מספר נקודות או סכום כסף, והרשות המקומית תחליט לאור הסכום הכולל את האחוזים שברצונה להטיל, האם אתם רואים שינויים יסודיים בין שתי האפשרויות הללו מבחינת המבנה של כל המסים המוטלים על הדיירות, כי בשתי השיטות נשארה הדיירה כבסיס להטלת המסים, ולא מצבו הסוציאלי והכלכלי של האדם.

אידוב כהן:

האם אתם סבורים שיהיה זה נכון וצודק שהחוק יבחין בין שני סוגי בעלים שעליהם מוטלת ארנונת רכוש: סוג בעלים שהנכסים הם מקורות הכנסה, וסוג בעלים שהם רק מחזיקים? נכנס לקטגוריה של סוג? בעלי בתים ובעלי רכוש רואים את מס הרכוש כמס הכנסה. מתוך הלך מחשבה זה הם שוענים כי לגבי מס-הכנסה מנכים הוצאות שונות מה שלא כן לגבי מס עסקים.

א. אלטמן:

אני מתפלא על החשובה שניתנה ע"ע ב"כ הרשויות המקומיות, כי החוק הנידון לא יאפשר הגדלה עכרת של הכנסותיהן. להעתי, החוק הזה יחן בטיס יותר רחב להכנסות. המושג "בעל בית" היה עד כה מושג של אדם שהבית הוא מקור הכנסה בשבילו. כיום ישנם אלפי אנשים שהשתכנו בבתיים משותפים המנצלים את הדיירותיהם עבור עצמם בלבד, מדוע מטילים עליהם, נוסף למסי הדיורים, גם מס רכוש?

דוד הכהן:

האם לפי סעיף 102(ג), יש צורך שההודעות על הטלת ארנונות, שיעורן ומועדי תשלומן יפורסמו ברשומות? אם כן, למה לפתוח פתח לערעורים, הרי הקהל אינו קורא את הרשומות.

מר אוסטרובסקי:

בקשר לשאלתו של מר אידוב כהן, אנו מציעים שבעת קביעת המסים יבדילו גם בגיל הדיירה. בקשר לניכוי הפחת מארנונת רכוש, אם דבר זה ייקבע, אפשר יהיה לחייב את בעלת הבית להכניס תקדנים בביתו.

מר ברמן:

לא התכוונו לומר כי הצעת החיקון הנידונה לא תגדיל את ההכנסות. חיקון החוק יגדיל, ללא ספק, את הכנסות הרשויות המקומיות. ענינו בשלילה על השאלה, אם ההפרדה בין מס כללי לבין מס רכוש תגדיל את ההכנסה.

היו"ר י. ספיר:

שאלתי היתה: האם לאור העובדה של שינוי שיטת ההערכה, כפי שהיא מוצעת בחוק הזה, האם היא כשלעצמה תגדיל באופן רציני את הכנסות הרשויות המקומיות מארנונת רכוש?

מר ברמן:

התשובה לשאלה זו נשאגת כפי שהיתה. הסיטה בכללותה היא מקור להגללת

ההכנסות.

אינו מתאר לי אפשרות של קביעת מס כללי באחוזים. לדעתי, צריך להזאיר לכל רשות מקומית לקבוע את השיטה הרצויה לה. יתכן שבמקומות קטנים ירצו לקבוע את המס על בסיס של אחוזים. לי נראה כי במקומות גדולים מס הרכוש ייקבע בסכומים קבועים.

בסעיף 102(1), אני מציע לכתוב במקום המלים "כשיעור של אחוז מסוים...". את המלים "כשיעור של אחוזים מסויימם".

כמו כן, בסעיף 102(ב) אני מציע שיהיה כתוב לא רק "לגבי סוגים שונים", אלא גם "לגבי בעלים שונים".

מר רשיש:

אין לי כל ספק שחיקון החוק אינה מספק את צרכי הרשויות המקומיות. מבחינה מעשית, בהתחשב עם שכר הדירה המוקפא, הוא עלול, במידה מסויימת, גם להקטין את ההכנסה ממס רכוש.

דבר שני, אנו אמרנו האמרים זאת גם עכשיו: השיטה של קביעת מסים על בסיס הדירה או החדר אינה בריאה וצודקת.

ד"ר קוגל:

אנו דנים במסגרת הצעת החוק, אחרת יש להעיר הערות רבות. אנו מברכים על ההתחלה הזאת. אינו רוצה להפליג לשטחים אחרים; אני מקווה שעוד נוסיף לתבוע את הביעותינו במסגרת זו אף אחרת. בזמנו דברנו על שיטת המסים. כיום איננו מדברים על כך, אלא במסגרת ההצעה הזאת. אני רואה בהצעה זו התקדמות.

אני רוצה לחוות את דעתי לגבי שאלתו של חבר הכנסת אירוב כהן: היתה ממליץ על כך שייקבע חיקון האומר שאם הדירה היא לשימוש בעלה בלבד, יוגבה מס מינימלי; אם הדירה מושכרת, יוגבה מס גבוה יותר.

ההגדרה המובאת בחוק בדבר מיב הבית אינה מספיקה, צריך להגדיר זאת באופן יותר מדוייק.

אני מתנגד להצעה לנכות את הוצאות הפחת לגבי תשלום המסים. אילו היתה אפשרות לחייב את בעל הבית להכניס את החיקונים הדרושים בביתו, היה זה בהחלט מוצדק לנכות את ההוצאות ממסיו.

מר נוי:

אני רוצה להגיב על השאלה, אם הצעת החוק עלולה להביא שינוי בשכנסות. אני חושב כי לגבי מס רכוש, ההכנסות תפחתנה. לפי החוק הקודם, ועדת השומה היחה רשאית לקבוע את ערך הרכוש לפי ראות עיניה. לפי שכר הדירה הריאלי, ההכנסה תקטן. אני חושב שלא יהיו שינויים בהכנסות ממס כללי, מכיון שועדת השומה הביאה בחשבון את האיזור, מיב הבנין וכו'.

דוד הכהן:

אני חומך בדעה שמוכרחים לקבוע הגדרות מדוייקות יותר, ולא למסור זאת לערעורים בפני בית המשפט.

מר רשיש:

אנו מבקשים להזמין גם בעת הדיון על החלק הארגוני של הבעיה, על מנת שנוכל להביע את דעתנו.

חוק תקציבי השירותים הדתיים (תיקון) - תשי"ב - 1952.

היו"ר י. ספיר:

הועבר אלינו חוק תקציבי השירותים הדתיים היהודיים (תיקון), תשי"ב -

1952.

היו כבר כמה וויכוחים בכנסת והיתה גם החייבות מצד מסדר הדתות, להגיש לכנסת הצעת חוק מסודר גם לגבי עצם השירותים הדתיים וגם לגבי הרכב המועצות הדתיות וסדר עבודתן. זהנה, אנו מחבקים טוב לדון על הצעת הארכת מהונתן של המועצות הדתיות הקיימות.

מר כהנא:

בהחלטה היתה הצעה להכין חוק בקשר למועצות הדתיות היהודיות. לאחר שהמצאנו את החוק, הובעה בממשלה הדעה לא לאשר חוק של המועצות הדתיות היהודיות, אלא חוק אשר יסדיר את ארגון החיים הדתיים אצל כל העדות בישראל. הדבר הזה דרש מחשבה וטיפול מחדש בכל הבעיות הקשורות בכך, ולכן בא העיכוב ובקשת הדחיה. אנו מציעים עכשיו חוק אשר יסדיר את ארגון החיים הדתיים של כל העדות. לשם הכנסת החוק כולו אנו זקוקים לזמן מה, ומשום כך אנו מציעים את החוק המונח לפניכם למשך שנה שלמה.

היו"ר י. ספיר:

עב כמה שאני זוכר, חוק תקציבי השירותים הדתיים היהודיים קובע את המשך כהונתן של המועצות הדתיות לפי הרכבן הקיים, והרשות בידי שר הדתות להרכיב מועצות דתיות חדשות לפי החוק שהיה קודם, הרי ניתן הדבר להאמר כי חוק השירותים הדתיים קיים ועומד, אלא שיש צורך להכניס תיקון בענין המועצות הדתיות החדשות במסגרת החוק הקיים; מדוע צריך להאריך את חוקף כהונתן של המועצות הדתיות לחקופה נוספת משום שכל ענין החוק טעון בירור?

מר כהנא:

אם לקבל את הצעת מר ספיר, פירושו הדבר שאנו עומדים טוב על התקנות שהיו קיימות בימי הועד הלאומי, וזה היה מחייב אותנו. זוהי בעיה עדינה מאד, ואין כל רע בכך אם דוחים את פתרונה לעוד שנה עד שהדברים מתלבנים בממשלה גופא.

היו"ר י. ספיר:

החוק שאנו דנים בו נקרא בשם חוק תקציבי השירותים הדתיים היהודיים, ואין בו כל סתירה לגבי בעיות של דתות אחרות. לפי איזה סמטוס חוקי קיימות בכלל עדות? מה הוא המצב הקיים בנוגע לדת המוסלמית, הנוצרית וכן'.

מר כהנא:

לפי הנוהג שהיה קיים בימי ממשלת המנדט, הבעיה לא עמדה באותה צורה כפי שהיא עומדת כיום. הממשלה מתיחסת כיום לצרכים של התושבים הערביים בדיוק כפי שהיא מתיחסת לתושבי נקודות שאין בהן מועצות דתיות; זוהי מסגרת החוק שהצענו לממשלה. הממשלה לא רצתה להעביר במומנט זה חוק לסידור החיים הדתיים אך ורק של העדה היהודית.

י. בן-צבי:

מכיון שהענין הוא מסובך, יש צורך בזמן נוסף על מנת להכין את החוק אשר יסדיר את החיים הדתיים של כל העדות בארץ. כדי שלא ידחו טוב את הדבר, אנו מציע לקבל החלטה פנימית לחייב את מסדר הדתות להכין במשך שלושה חדשים את החומר הדרוש לעריכת החוק.

י. ישינהו:

אני מציע להאריך את כהונתן של המועצות הדתיות לחצי שנה בלבד, ויש לי שני טעמים לדבר: הטעם האחד - צריך שיהיה גבול לוחץ אשר יחייב לדון ולסכם את הפרשה; הטעם השני - גם אם לא יספיקו להכין את החוק במשך חצי שנה, רצוי שהארכה לא תהיה יותר מחצי שנה. בעוד חצי שנה נאשר הארכה נוספת. אני מבין שהענין הוא קשה ומסובך ומחפשים את קנה המידה שעל פיו אפשר יהיה להקים את המועצות הדתיות, אולם הארכה

לשנה שלמה, פירושה שהדבר יהפך לסיגרה. לכן אני מציע שההארכה תהיה לחצי שנה מתוך תביעה להשתדל להחיש את הכנסת החוק להסדר החיים הדתיים בארץ; אם לא יספיקו, נאשר הארכה נוספת.

ע. אסף: אני מציע לקבל את הצעה הממשלה בלי כל שינויים, אם נאריך את החוק רק לחצי שנה, פירוש הדבר שהמועצות הצטרכנה להכין תקציב רק לחצי שנה.

הו"ר י. ספיר: כפי שאני מבין, זוהי בעיה של קיום מועצות דתיות לפי ההסדר הנוכחי וההרשב הנוכחי. זה אינו מסנה את הסטטוס של התקציב.

מר זילביגר: אם כי באופן פורמלי אפשר להפריד בין התקציבים לבין שירותי המועצה הדתית, הרי למעשה הדברים מאולבים זה בזה, אם לא תאושר הארכת המועצות עצמן, החוק יי הפך לכלי ריק שאין להשתמש בו ואי-אפשר להממן תקציב. אם תגזרו למועצה הדתית תקופת קיום של חצי שנה בלבד, פירוש הדבר שאפשר להבטיח את השירותים הדתיים במסגרת החוק הזה לחצי שנה בלבד, כי אין מי שיקבל את התקציב. עצם קיום המועצה הדתית מושחת על החוק הזה. אם יבוא החוק הזה, לא יהיה קיום לגוף הזה, ולכן תקציב לסיפוק צרכיו של גוף שאינו קיים.

דוד הכהן: אני חומך בהצעה לקבל את החוק כמו שהוא. אין זאת אומרת שאני משלים עם המועצה הדתית כפי שהיא נהוגה כיום. אני חושב כי ישנן דרכים אחרות לחיקון החוק עצמו.

מר ביאלר: אני חושב כי כולנו מעוניינים לבנות את המדינה על כל חלקיה. חלקה האחד הוא - חיי הדת. לצערנו הרב העניינים הדתיים לא היו מסודרים על ידי המדינה במסגרת אחת. יש צורך למזג את כל הקהילות, ולכן עבודתנו מסובכת מאד ואי-אפשר לדרוש מאתנו לעבוד במסגרת חוק של חצי שנה, כי אי-אפשר להפריד בין התקציב לבין האנשים העוסקים בתקציב.

הו"ר י. ספיר: ארצה לעצמי להביע את דמתי הפרטית. סילוב הסדר החיים הדתיים היהודיים עם הסדר החיים הדתיים של העדות האחרות בישראל יגרום לדעתי לכך שלא נגיע לסידור העניין במשך שנים. איננו חייבים לדחות הסדר חלק אחד מחיינו הציבוריים עד שיימצא הפתרון לחלקים האחרים. החוק הזה נקרא בשם חוק תקציבי השירותים הדתיים היהודיים, ופירושו של דבר, שהכנסת קבעה לגבי הדת היהודית מסגרת חוקית קיימת עוד בטרם החליטה על מסגרת חוקים לגבי דתות אחרות. השאלה העומדת כאן אינה הקטר והסילוב עם דתות אחרות, אלא לגבי קטע אחד, אם יש הצדקה לסלב את ענין המועצות הדתיות עם כל הסטטוס של דתות ועדות. לי נראה שאין לזה כל קשר. לי נראה שאפשר לפתור את הבעיה הזאת מבלי להסתכן בבעיות אחרות. באופן פרטי, הייתי מציע זמן יותר קצר. אני מוכן להסתפק בהצעה חבר הסנסת ישראל ישעיהו, לקבוע תקופה של חצי שנה.

מר כהנא: בלתי אפשרי להבדיל כרגע בין העניינים היהודיים והלא יהודיים. הדבר מסוכן ועלול לגרום לדברים בלתי נעימים.

מר ביאלר: אי-אפשר להאריך את חוקי כהונתן של המועצות הדתיות בפחות משנה אחת.

הו"ר י. ספיר: ישנן שתי הצעות: אחת, להאריך את חוקי כהונתן של המועצות הדתיות לחצי שנה, ואחת להאריך לשנה.

ע. אסף: אני מבקש לדחות את ההצעה לשיובה הכאה.

הו"ר י. ספיר: אני מציע לדחות את ההצעה ליום רביעי.